

VERDENSMÅL

for bæredygtig udvikling

ET MARKANT SKRIDT MOD OMSTILLING TIL GLOBAL, BÆREDYGTIG UDVIKLING

FN-forbundet giver med dette papir sin vurdering af den globale aftale og de 17 mål for bæredygtig udvikling, som FN's generalforsamling vedtog enstemmigt i september 2015.

Juni 2016

1. Aftalen om Verdensmålene	SIDE 3
2. Fem grunde til, at aftalen må betegnes som en banebrydende dagsorden for bæredygtig udvikling	SIDE 5
3. Det kan gøres endnu bedre.	SIDE 11
4. Afsluttende sammenfattende kommentar til den nye bæredygtighedsaftale "Transforming our World"	SIDE 13

1

Aftalen om Verdensmålene

Verden er konfronteret med en lang række dybe globale problemer, der er indbyrdes tæt forbundne. Menneskeskabte risici og sårbare samfund, brændpunkter med social uro og væbnede konflikter, tørke og fødevaremangel, og et stadigt stigende antal internt fordrevne og flygtninge - for blot at nævne nogle få. Det samlede komplekse billede af ubalancer i verden understreger, at der mere end nogensinde er behov for et internationalt forum som FN, der kan danne en ramme for, at verdens lande og andre aktører på alle niveauer kan få gennemført den nødvendige omstilling til en bæredygtig global udvikling.

På den baggrund er det et vigtigt fremskridt, at FN's 193 medlemslande i september 2015 vedtog en global aftale for perioden frem til 2030 for bæredygtig udvikling. Alle landene har med deres tilslutning til aftalen påtaget sig både et nationalt og et internationalt ansvar for at realisere de i alt 17 mål, der tilsammen udgør de såkaldte 'Verdensmål'.

FN-forbundet ser aftalen som en milepæl i kampen for global bæredygtighed. Forbundet finder, at Verdensmålene kan yde et væsentligt bidrag til at skabe grundlag for at løse mange af verdens problemer.

Aftalen om Verdensmålene

- understreger, at Verdensmålene er **universelle**, dvs. gælder for alle lande, idet der dog gives udtryk for, at de stærkeste skuldre skal bære de største byrder (*'common but differentiated responsibilities'*), samtidig med, at de skal mindske uligheden mellem og internt i lande (*'leaving no one behind'*)
- bygger på et **menneskerettighedsmæssigt grundlag**, og afspejler en tilgang, hvor verdensmål og menneskerettigheder gensidigt understøtter og komplementerer hinanden
- skaber en begrebsmæssig og organisatorisk ramme for et intensiveret partnerskab og **samarbejde mellem lande og alle vigtige aktører**, herunder private virksomheder, civilsamfundsorganisationer, vidensinstitutioner, m.fl. (*'other relevant stakeholders'*), om at fremme global bæredygtighed, bl.a. gennem øget demokratisering og tværgående styring (*'good governance'*)
- afspejler en **udvidet bæredygtighedsforståelse**, der indebærer, at det hidtidige krav om at integrere bæredygtighedens tre dimensioner (den sociale, økonomiske og miljømæssige dimen-

sion) understøttes og uddybes af en forventning om, at landene skal arbejde for at indfri alle de 17 verdensmål

- bygger på en erkendelse af, at de forskellige problemer bag målene tenderer til gensidigt at forstærke hinanden. Det betones, at løsninger altid må skabes i sammenhæng, og at **omstilling til bæredygtige samfund derfor kræver indsats på tværs af temaer og aktører.**

FN-forbundet er samtidig opmærksom på, at der er usikkerhedsmomenter omkring implementering af målene og 2030 dagsordenen - en usikkerhed, som er knyttet til bl.a. følgende forhold, at

Aftalen om Verdensmålene

- bygger på **frivillighed**. Det er dermed ikke på forhånd givet i hvilket omfang, de enkelte lande er i stand til (eller agter) at realisere de 17 mål

- må ses som en **dynamisk ramme**. Der vil utvivlsomt undervejs i processen blive behov for at justere og genformulere de enkelte mål i takt med, at der indhøstes erfaringer fra indsatsen og ny viden om klodens tilstand

- undlader i praksis at komme ind på en række **dilemmaer**, der kan forventes at påvirke den generelle udvikling inden for de næste 15 år, som f.eks. forøgelsen af verdensbefolkningen og hensyn til fremtidige generationers livsvilkår.

Det kan forudses, at Verdensmålenes temaer og emner vil give anledning til debatter om implementeringen og forståelsen af bæredygtighed på mange niveauer. En sådan debat må hilses velkommen, men det er væsentligt, at den praktiske implementering ikke forsinkes, og at alle relevante aktører bidrager til at sikre, at verdenssamfundet målbevidst går i gang med at realisere den omstillingsproces, verdensmålene lægger op til.

FN udsættes i disse år for en omfattende kritik, ikke mindst for organisationens utilstrækkelige formåen med hensyn til konfliktløsning og håndhævelse af en international retsorden. Kritikken rettes mere konkret mod Sikkerhedsrådets funktion, kriterier for magtanvendelse, o.l..

FN-forbundet skal netop i denne sammenhæng understrege, at en aktiv indsats for at fremme global bæredygtig udvikling på nogle områder og/eller i visse situationer vil kunne bidrage til væsentligt at mindske eller måske helt fjerne grundlaget for social uro og optrapning af konflikter, f.eks. i forbindelse med spørgsmålet om adgang til naturressourcer, herunder vand, dyrkbar jord, mv. På denne måde vil FN – gennem et samarbejde om bæredygtighedsdagsordenen med landene og alle andre aktører - tillige indirekte kunne bidrage til at skabe en fredeligere verden.

Kort sagt:

- FN-forbundet ser aftalen om Verdensmålene som et markant skridt i den rigtige retning. Bæredygtighedsmålene vil blive et vigtigt værktøj i indsatsen for at gennemføre en omstilling hen imod bæredygtig udvikling

- FN-forbundet vil medvirke til, at aftalen får en central plads i den offentlige debat og at der skabes forståelse blandt de mange vigtige aktører for, at en markant omstilling er tvingende nødvendig

- FN-forbundet vil arbejde for, at bæredygtighed debatteres løbende i offentligheden i hele perioden frem til 2030, og at denne debat tager udgangspunkt i aftalen om Verdensmålene.

Læs mere om FN-forbundets vurdering af aftalen på de følgende sider.

2 Fem grunde til, at aftalen må betegnes som en banebrydende dagsorden for bæredygtig udvikling

Med tanke på, at enhver FN-aftale udformes som et kompromis mellem FN's medlemslande, er det et stort fremskridt, at aftalen repræsenterer en omfattende og kompleks bæredygtighedsforståelse, som indbefattes i 17 mål. Her gives fem grunde til, at aftalen kan betegnes som ambitiøs og vidtrækkende:

i. De 17 Verdensmål og erkendelsen af, at bæredygtighed ikke kan isoleres til enkelte faktorer

I 2000 vedtog FN's medlemslande otte såkaldte 2015-mål (også kaldet Millennium Development Goals). De otte mål betragtes på mange måder som en succes, da de gjorde det lettere at formidle dels konkrete globale udviklingsudfordringer (fx fattigdom, uddannelse og ligestilling) og dels værdien af prioritering af udviklingsprojekter - herunder FN's udviklingsarbejde. Derfor var det for mange også et ønske i 2012, da arbejdet med de nye bæredygtighedsmål skulle gå i gang, at de skulle bygges op over samme model som 2015-målene, da det ville give et enklere overblik over udfordringerne.

De senere års økonomiske udvikling, stigende miljøpres og nye konflikter har imidlertid vist, at de globale problemer hænger sammen, og at der er behov for en bredere dagsorden, som ikke kan rummes i fx otte mål. Derfor er det et stort fremskridt, at landene - trods hensynet til formidlings-

vanskeligheder - har tilsluttet sig en aftale med 17 mål, der skal betragtes som integrerede. Hermed menes, at indhold og realisering af de enkelte mål er gensidigt afhængige af hinanden. Fx vil fremskridt med fattigdomsbekæmpelse afhænge af, at der etableres et bæredygtigt forbrug af naturressourcer for dermed at undgå, at der skabes en situation med total fattigdom på grund af udtømning af livsvigtige ressourcer. Omvendt øges menneskers interesse for og kapacitet til at tage hånd om miljøudfordringer og andre påtrængende problemer, hvis de ikke dagligt skal kæmpe for at få mad på bordet etc.

Et helt centralt element i aftalen er, at spørgsmålet om lighed i og mellem landene har fået plads blandt målene (mål 10). De senere års øgede forståelse for betydningen af lighed for den sociale stabilitet og økonomiske udvikling kan således også læses i aftalen, hvilket fremover kan få betydning for mange landes økonomiske politik.

Yderligere er miljødimensionen blevet mere markant end i 2015-målene, hvilket giver sig udslag i mål om bæredygtigt forbrug og produktion (mål 12), en hurtig klimaindsats (mål 13), bæredygtig anvendelse af havressourcer (mål 14) og bæredygtige økosystemer (mål 15).

Siden Rio 1992 er spørgsmålet om menneskerettigheder i stigende grad blevet integreret med bæredygtighedsdagsordenen, og har også en central placering i Verdensmålene, men det er første gang spørgsmålet om fred indgår i et overordnet mål (mål 16); i samme mål behandles også spørgsmålet om 'governance', både i forhold til opbygningen og styrkelsen af ansvarlige institutioner, og i forhold til inddragelsen af alle aktører (ikke kun stater, men også civilsamfundet og virksomheder).

Det kan diskuteres om 17 bæredygtigheds mål er for vanskelige at formidle til en bredere offentlighed. Aftalens bredde afspejler imidlertid også for mere etablerede samfundsaktører et nødvendigt forsøg på at udvide forståelsesrammen for, hvad det er nødvendigt at have fokus på i det videre arbejde med omstilling til et globalt bæredygtigt samfund. For første gang medtages flere af de dimensioner af bæredygtighed og udvikling, som hidtil er blevet diskuteret mere isoleret, i en samlet global aftale.

ii. Anerkendelse af betydningen af FN's fundament og pres på tilknyttede aftaler

Den nye aftale har det internationale grundlag for FN som forudsætning, samtidig med, at aftalens virkeliggørelse er afhængig af andre globale aftaler. Dette gælder ikke mindst 2015-finansieringsaftalen fra Addis Ababa og den globale 2015-klimaafale (COP21) fra Paris.

Ved også at henvise til historiske aftaler (herunder FN-pagten fra 1945 og FN's Menneskerettigheds-erklæring fra 1948, som begge indeholder retningsgivende principper for den nye bæredygtigheds-dagsorden), skriver aftalen sig indirekte ind i en forståelse af, at aftalen kan få en tyngde for den globale bæredygtighedsdagsorden på samme måde, som de to nævnte aftaler har haft for fred og udbredelse af menneskerettigheder i verden. Den historiske reference er samtidig et udtryk for, at fundamentet for FN er mere aktuelt end nogensinde, og at FN fortsat fremstår som den eneste bredt anerkendte og legitime organisation for internationalt samarbejde om løsning af globale udfordringer.

I juli 2015 blev der indgået en global aftale i Addis Ababa, som danner grundlag for, hvordan der skal findes finansiering til opfyldelsen af de 17 nye verdensmål. I 2015-aftalen fra Addis Ababa anerkendes bl.a. behovet for nytænkning inden for de globale økonomiske organisationer (fx IMF, Verdensbanken og OECD), behovet for reel skatteopkrævning for især de mindre velstillede lande og behovet for, at den private sektor påtager sig et markant finansieringsansvar. Mål 17 om partnerskaber for handling er derfor også centralt, da det netop omhandler vigtigheden af, at alle aktører (lande, private virksomheder, civilsamfund o.l.) arbejder sammen for at sikre, at der er tilstrækkelige ressourcer til at realisere de 17 verdensmål. På den måde lægges der pres på, at intentionerne fra Addis Ababa føres ud i praktisk handling.

I december 2015 forhandlede en klimaaftale på plads i Paris (COP21). Den skal skabe den nødvendige platform for at nå målet om en global temperaturstigning på maksimalt 2 grader, så tæt på 1.5 grader som muligt (i forhold til det førindustrielle niveau). I forhandlingsprocessen frem mod de 17 nye verdensmål blev det overvejet, hvorvidt der i det hele taget skulle medtages et klimamål, da beslutningskompetencen vedrørende klima lå hos COP21 i Paris. Resultatet blev dog, at klimaet blev inddraget i aftalen som mål 13 med overskriften "Omgående sætte gang i bekæmpelse af klimaforandringer". Kombinationen af henvisning til FN's grundlag og aktuelle aftaler understreger Verdensmålenes globale legitimitet og ambitioner. Kombineret med betoningen af nødvendigheden af partnerskaber på tværs af offentlige og private aktører, er der sat en solid ramme for beslutninger om den videre indsats for at skabe bæredygtig udvikling.

iii. De 17 verdensmål er for alle medlemslande - også de velstående

Hvor de tidligere 2015-mål var rettet mod de fattigere landes udvikling, er en væsentlig nyskabelse med de nye verdensmål, at målene gælder for **alle** FN's medlemslande. Målene er med andre ord **universelle**, hvilket betyder, at de velstående lande også skal leve op til målene nationalt. På den måde understreges det, at realiseringen af global bæredygtighed er et fælles ansvar, og at

alle lande på hver deres måde bidrager til de aktuelle problemer. Der er altså ikke blot tale om et udsnit af lande, der skal hjælpes til en bedre udvikling, men om en fælles global udfordring, som alle 'lande skal bidrage til at tage op'.

Det betyder også, at de nye mål i princippet burde få indflydelse på indenrigspolitiske debatter i flere velhavende lande, da målene ikke blot er nogle fjerne FN-mål, men mål der vedrører alle. Ved at betone målenes universelle gyldighed bidrager aftalen altså til at skærpe den indenrigspolitiske synlighed af bæredygtighedsproblemer, hvilket forstærker kravet om, at alle lande, rige som fattige, skal gøre en markant indsats for at udvikle bæredygtige samfundsmodeller.

At f.eks. Danmark som et velstående land har et højt træk på naturressourcerne (pr. person pr. år) som følge af landets produktions- og forbrugsmønstre, kan illustreres ved, at Danmarks økologiske fodaftryk pr. person er på niveau med lande som Kuwait, Qatar og de Forenede Arabiske Emirater, hvis økologiske fodaftryk ligger langt over de europæiske landes gennemsnit.

iv. Inklusion, lighed og fred

Det nuværende økonomiske systems svagheder har ført til, at der i de nye mål i høj grad sættes fokus på inklusion og lighed. "*Leave no one behind*" har været et centralt tema i forhandlingsprocessen, hvilket bl.a. har givet sig udtryk i, at aftalen lægger vægt på inkluderende økonomisk vækst (mål 8) og ikke blot økonomisk vækst. Ligeledes er der kommet et selvstændigt mål om lighed i og mellem lande (mål 10). Begge dele er et udtryk for en mere nuanceret samfundsforståelse end tidligere, hvor betydningen af mere ligelig fordeling af ressourcer på globalt og nationalt niveau anerkendes, både hvad angår økonomisk udvikling i mere klassisk forstand og social sammenhængskraft. Sidstnævnte er bl.a. udtryk for en erkendelse af, at stor ulighed - udover personlige konsekvenser - ofte indebærer mindre social stabilitet, hvilket igen svækker myndighedernes demokratiske autoritet og de økonomiske/sociale muligheder.

Yderligere har perspektivet om en global fred fået en plads i aftalen, hvilket bl.a. ses i det selvstændige mål om at fremme fredelige samfund for bæredygtig udvikling (mål 16). Dette fører tilbage til FN's grundlag, som blev omtalt tidligere, men er også et udtryk for en forstærkning af bæredygtighedsdags-ordenens betydning. Mål 16 har derfor også en særlig betydning for FN-forbundet, ikke mindst fordi det også er her, spørgsmålet om 'governance' behandles.

Bæredygtighedsbegrebet forstås i udgangspunktet som en indbyrdes sammenhæng mellem den sociale, økonomiske og miljømæssige dimension. Ved også at relatere til fred gøres bæredygtig-

hedsdags-ordenen til en integreret del af konfliktforebyggelse og fundamentet for en fredelig verden. Set i lyset af de aktuelle konflikter (fx Syrien og Den Centralafrikanske Republik) og flygtnin-gestrømme, kan aftalen altså også ses som et mere langsigtet svar på sådanne udfordringer.

v. Erkendelse af udfordringerne og appel om handling

De nye Verdensmål kommer på et tidspunkt, hvor de globale udfordringer forekommer nærmest uoverstigelige for mange mennesker. Stigende ulighed, vedvarende konflikter, arbejdsløshed - især blandt unge - fortsat undertrykkelse af enkeltpersoner og grupper af borgere, overforbrug af natur-ressourcer og truslerne mod klimaet gør det nærliggende at give op på forhånd i en mang-lende tro på, at det overhovedet kan lade sig gøre at overvinde udfordringerne. Det er på den baggrund, at aftalen skal fungere som et afsæt for, at diverse aktører kan mobiliseres til at igang-sætte den ønskede bæredygtige udvikling.

Det betyder også, at aftalen skal finde en balance mellem en troværdig beskrivelse af udfordrin-gernes enorme omfang og kompleksitet og en fortsat tillid til, at der kan skabes en bæredygtig global udvikling til alles bedste. Denne balance fremgår direkte af aftalens indledning i afsnittet med overskriften "Our World Today". I indledningens paragraf 14 sammenfattes de globale udfor-dringer fra fattigdom til klima, mens paragraf 15 sammenfatter fremskridt som færre fattige, flere i uddannelse og bedre teknologier. De to paragraffer fungerer som afsæt til Indledningens para-graf 16, hvor indsatsen i arbejdet med 2015-målene anerkendes, og paragraf 17, hvor det angi-ves, at den nye dagsorden går langt videre end 2015-målene ved at omhandle langt flere dimen-sioner af bæredygtig udvikling.

Aftalen påpeger behovet for øjeblikkelig handling for at imødegå de alvorlige globale problemer samtidig med, at der fortsat er en tro på, at opnåelsen af en bæredygtig global udvikling kan gen-nem-føres. Hvis aftalen anvendes efter hensigten, kan den med andre ord være grundstenen til den ønskede indsats fra diverse aktører - fx lande, lokale og regionale myndigheder, private virk-somheder og civilsamfund.

I forlængelse heraf skal det nævnes, at mål 11 har omstilling af byer som tema. I mange tilfælde vil en kommunal myndighed (*local authority*) udgøre den politisk-administrative ramme, som lig-ger tættest på en given by og dens borgere. Men uanset de aktuelle politiske og administrative forhold, så rummer byen en mangfoldighed af lokale fællesskaber, som i sig selv vil kunne danne lokale rammer for en bæredygtig omstilling - i dialog med det lokale politiske og administrative styre.

FN's 17 Verdensmål

1. Komplet udryddelse af fattigdom inden 2030.
2. Udrydde sult, opnå fødevarerikkerhed, sikre bedre ernæring og et mere bæredygtigt landbrug.
3. Sikre et bedre helbred og et sundere liv for alle.
4. Sikre inkluderende og ligeværdig kvalitetsuddannelse for alle.
5. Opnå ligestilling og styrke kvinder og pigers position i samfundet.
6. Sikre bæredygtig adgang til vand for alle, sikre bæredygtig forvaltning af vandressourcer og adgang til sanitet for alle mennesker.
7. Sikre adgang til bæredygtige og pålidelige energikilder som alle har råd til.
8. Fremme bæredygtig økonomisk vækst, sikre fuld og produktiv beskæftigelse og et anstændigt arbejde til alle.
9. Bygge holdbar infrastruktur, fremme inkluderende og bæredygtig industrialisering og at fremme innovation.
10. Reducere den indenrigs- og udenrigspolitiske ulighed.
11. Bygge inkluderende, robuste og bæredygtige byer og bosættelser.
12. Sikre at forbrug og produktionssystemer er bæredygtige.
13. Skride til umiddelbar handling for at bekæmpe klimaændringer og konsekvenserne af disse.
14. Fremme bæredygtigt brug af havene og af havressourcer for at bevare verdenshavene.
15. Beskytte og fremme økosystemer og naturressourcer på en bæredygtig måde. Bevare og sikre økosystemer, bekæmpe ørkenspredning og forhindre yderligere tab af biodiversitet.
16. Fremme fredelige, inkluderende og retfærdige samfund for at skabe bæredygtig udvikling. Sikre skabelsen af effektive, gennemsigtige og inkluderende institutioner på alle niveauer.
17. Styrke globalt samarbejde for bæredygtig udvikling og mulighederne for implementering af dette.

Noter:

1) Bæredygtighedsmålene beskrives nærmere gennem 169 delmål i FN-dokumentet *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. (A/Res/70/1. Oversættelse til dansk: se http://www.ft.dk/Folketinget/udvalg_delegationer_kommissioner/Udvalg/Udenrigsudvalget/

2) I ovennævnte dokument (præambelen) præsenteres 2030 dagsordenen overordnet som en handlingsplan for 'People, Planet and Prosperity, Peace and Partnership' ('de 5 P'er').

3

Det kan gøres endnu bedre.

Aftalen om Verdensmålene er på mange måder ambitiøs, men som tidligere antydet er der også væsentlige områder og problematikker, som ikke indgår i Verdensmålene og som gør, at der kan være behov for en videreudvikling af tænkningen bag aftalen.

FN-forbundet ser bl.a. følgende temaer som kræver opmærksomhed:

i. Der bør arbejdes videre med begrebet vækst, herunder økonomisk vækst.

De 17 Verdensmål skal opfattes som en udelelig helhed. Ikke desto mindre tilbagestår et behov for at reflektere over, hvordan verdenssamfundet år efter år - med en særlig øget økonomisk vækst de seneste årtier - har kunnet bringe civilisationen stadig nærmere en systemkrise.

Et sådant arbejde bør gribes an parallelt med bestræbelser på udvikling af en ny vækstmodel, der undersøger betydningen af at understøtte det enkelte menneskes potentialer, inkluderende og demokratiske fællesskaber og et samfundssystem i ligevægt og med respekt for de planetariske grænser. En sådan model skal også sætte fokus på en begrænsning af ulighed såvel nationalt som globalt.

FN-forbundet vil således arbejde for, at der udvikles en bredere forståelse for, hvad bæredygtig økonomi er og behovet for udvikling af vækstbegrebet - herunder mulige grænser for vækst.

ii. Der bør sættes fokus på,

at klodens økosystemer skal rumme en større befolkning

FN vurderer i 2015-udgaven af rapporten "World Population Prospects", at verdens befolkning vil stige til 9,7 mia. i 2050 og til 11,2 mia. i 2100. Der er således udsigt til en markant stigning i forhold til de ca. 7 mia. mennesker, der bebor kloden i dag. Stigningen må forventes at medføre et yderligere pres på klodens ressourcer.

Da de 17 mål samlet set lægger op til en vision om, at klodens befolkning allerede i 2030 vil opleve et væsentligt løft i materiel velstand og livsvilkår, afspejler aftalen indirekte et ønske om en stadig større middelklasse. En middelklasse, der sandsynligvis ønsker at leve på samme måde som middelklassen i de rigere lande, hvis livsstil i dag lægger et enormt pres på klodens ressourcer. Det havde derfor været hensigtsmæssigt, hvis aftalen i højere grad havde forholdt sig til forskellige værdier for det gode liv, så forbilledet ikke nødvendigvis refererer til den livsstil, som i dag repræsenteres af de velstående, rige lande.

iii. Det idérige og handlingsorienterede civilsamfund bør være mere synligt og nærværende.

Af bæredygtighedsaftalen fremgår det, at landenes regeringer har det primære ansvar for opfølgning på og implementering af målene. I en FN-aftale er det naturligt at fremhæve regeringernes ansvar, da det er regeringerne, der i princippet indgår aftalen. Alligevel ville aftalen have vundet ved i højere grad at have forholdt sig til lokale miljøers og civilsamfunds aktive medspil for udvikling og udbredelse af lokale bæredygtighedsinitiativer - helt i forlængelse af FN's egen Lokal Agenda21-dagsorden fra Rio-topmødet i 1992. I lokalsamfund og i byer/kommuner er der ambitiøse projekter i gang, som kan udgøre en inspiration for og erfaringsudveksling med andre områder, hvilket kan øge tempoet for den nødvendige omstillingsproces.

iv. Der bør internationalt og på tværs af landegrænser fokuseres på, hvorvidt nationerne er forberedte på og motiveret til den nye bæredygtighedsdagsorden

Trods aktivt medspil og forventet medejerskab kan det formodes, at beslutningen om den langsigtede bæredygtighedsaftale frem til 2030 ikke vil blive efterlevet af alle medlemslandes regeringer. I mange tilfælde vil der være behov for, at regeringer i de enkelte lande bliver presset af kræfter i erhvervsliv og civilsamfundsorganisationer, der går ind for bæredygtighedsdagsordenen. Der forestår således en vanskelig opgave, især i lande med politisk undertrykkelse, med at understøtte de respektive civilsamfunds forudsætninger for at kunne samarbejde med og øve indflydelse på medlemslandene i arbejdet med den egentlige implementering af de nye mål.

v. Der skal arbejdes på at sikre en effektiv ramme til at følge op på gennemførelsen af Verdensmålene

Til at støtte denne nationale implementering, skal sikres en effektiv institutionel ramme i regi af FN, hvor landene kan fremlægge og diskutere fremskridt og tilbageslag – og hvor de ikke-statslige aktører har ret til og mulighed for at medvirke.

En sådan ramme skabes på baggrund af erfaringerne med '*Universal Periodic Review*'-processen, etableret i forbindelse med FN's Menneskerettighedsråd. UPR-processen er en '*peer-review*'-mekanisme, hvor landene afrapporter overholdelsen af menneskerettighederne, og hvor andre lande og aktører kan komme med forslag til forbedringer.

vi. High Level Political Forum (HLPF) bør støttes i dets opgave at følge op på implementeringen af Verdensmålene.

En aftale med 17 mål opdelt i 169 delmål er indgået og foreligger, men implementering af målene og en opfølgning med fokus på, om så det globale samfund bevæger sig i den ønskede retning, er ikke en enkel opgave.

Først og fremmest pågår et arbejde med at udvikle opfølgningsindikatorer for de forskellige mål. Data-grundlaget skal etableres for at sikre kvalitet i opfølgningsproceduren.

FN-organet High Level Political Forum (HLPF), der blev oprettet som en del af Rio+20-aftalen, spiller en vigtig rolle i opfølgningen på gennemførelsen af de 17 mål. Det er dog fortsat usikkert, hvordan HLPF's mandat vil blive udfyldt i praksis. Det er intentionen, at civilsamfundet skal have mulighed for en mere aktiv prægning af HLPF's dagsorden, end tilfældet var med forgængeren "Commission of Sustainable Development". Om det kan realiseres i praksis - og i hvor høj grad - vil fremtiden vise. I hvert fald bør HLPF's udvikling og rolle understøttes og følges nøje i det videre forløb med den nye bæredygtighedsdagsorden.

4 Afsluttende sammenfattende kommentar til den nye bæredygtighedsaftale "Transforming our World"

Vedtagelsen af FN's nye 17 globale bæredygtighedsmål er et resultat af en række kompromiser mellem de mange interesser og positioner FN's medlemslande imellem og globalt.

FN's medlemslande har med deres tilslutning til aftalen forpligtet sig til at påtage sig såvel et nationalt som et internationalt ansvar for at indfri de 17 mål. Med aftalen anerkendes det også, at en bæredygtig udvikling forudsætter en sammenhængende global indsats på tværs af temaer og aktører for at sikre en omstilling til et bæredygtig samfund.

Bæredygtighedsaftalen udgør et godt afsæt til at udvikle en global bevidsthed om vores indbyrdes afhængighed på denne planet, ikke kun en afhængighed, der omfatter jordens folk, men også i forholdet mellem menneske og natur. Samtidig er FN-forbundet opmærksom på, at der fortsat kan være behov for at arbejde med den forståelse, der omkredser de 17 mål, hvilket fx kommer til udtryk ved usikkerheden omkring indholdet af vækstbegrebet i aftalen.

FN-forbundet vil med afsæt i de 17 verdensmål arbejde for at skabe forståelse for det enkelte menneskes potentiale i et globalt fællesskab og for en klar bevidsthed om det fælles ansvar for klodens tilstand, som går videre end national identitet og konkurrence mellem nationerne. Den vision, som FN blev født med i 1945, må suppleres med en global respekt for planetens grænser og den sociale sammenhængskraft som afgørende forudsætninger for fred i verden. Dette kan realiseres dels gennem tæt samarbejde med internationale og danske civilsamfundsorganisationer, dels via oplysningstiltag, der sigter på at involvere den bredere befolkning i implementeringen af de 17 mål.

FN-forbundet ønsker kort sagt med afsæt i Verdensmålene at bidrage til at udvikle en global bæredygtig bevidsthed, hvor der fokuseres på den samlede civilisation og den fælles klode i modsætning til mere kortsigtede interesser med national og/eller sektormæssig forankring.

FN-forbundets vision er en verden, hvor konflikter løses i globalt fællesskab uden anvendelse af vold; hvor ekstrem fattigdom er afskaffet og lige muligheder og bæredygtighed styrer verdensøkonomien; hvor universelle menneskerettigheder respekteres og overholdes, og hvor vores fælles miljø og naturressourcer forvaltes bæredygtigt.

FN
forbundet
Danish United Nations Association

Fordi vi tror på globalt ansvar.